

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 413/2018-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Ludovítom Štanglovičom, advokátska kancelária, Jarmočná 2264/3, Šaľa, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 3 T 288/2014 z 21. júna 2016, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 To 137/2016 z 28. februára 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 63/2017 z 13. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. marca 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie

základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 288/2014 z 21. júna 2016, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 137/2016 z 28. februára 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 63/2017 z 13. februára 2018.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 288/2014 z 21. júna 2016 uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) spáchaného v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a v bode 2 podľa § 156 ods. 1, ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, a bol mu uložený úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmiennečným odložením jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov. Zároveň bol zaviazaný nahradiť škodu poškodeným.

3. Na základe odvolania sťažovateľa krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 To 137/2016 z 28. februára 2017 prvostupňové rozhodnutie zrušil a sťažovateľa uznal vinným zo spáchania pokračovacieho prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona spáchaného v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a v bode 2 podľa § 156 ods. 1 a ods. 3 písm. c) Trestného zákona, a uložil mu úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov s podmiennečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 3 rokov. Zároveň bol sťažovateľ zaviazaný nahradiť škodu poškodeným.

4. Proti rozhodnutiam oboch všeobecných súdov sťažovateľ podal dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tdo 64/2017 z 13. februára 2018 podľa § 382 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) odmietol.

5. Sťažovateľ je presvedčený, že v trestnom konaní vedenom proti jeho osobe došlo „pri rozhodovaní k svojvôli zo strany všeobecných súdov“.

6. V odôvodnení sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľ predovšetkým opísal dej udalostí, ktoré sa v konečnom dôsledku premietli do skutku, pre ktorý bol odsúdený, a najmä popísal a zo svojho pohľadu vyhodnotil obrazový záznam zachytávajúci predmetnú situáciu s cieľom poukázať na to, že v danej veci išlo z jeho strany o nutnú obranu, teda o čin, ktorým odvracal hroziaci fyzický útok poškodeného na jeho osobu a ktorý preto nebolo možné posúdiť ako trestný čin. Avšak všeobecné súdy rozhodujúce v jeho trestnej veci sa ním v tomto zmysle predkladanými argumentmi nezaoberali (najmä pokiaľ išlo o správanie sa – konanie poškodených), a preto trestnosť jeho konania napokon vyhodnotili nesprávne.

7. Sťažovateľ polemizuje so závermi všeobecných súdov, ktoré tieto vyvodili z ďalších dôkazných prostriedkov (znalecké posudky, výsluchy znalcov, výpovede svedkov a svedkov poškodených) a ktoré nehodnotili rovnocenne, ale iba v jeho neprospech.

8. Správnosť svojho názoru o tom, že jeho počínanie bolo nutnou obranou, opieral o judikatúru všeobecných súdov, ktorú v odôvodnení sťažnosti podanej ústavnému súdu citoval.

9. Sťažovateľ tvrdí, že všetky vo veci konajúce všeobecné súdy sa jeho „argumentami... ohľadom vzniku dôvodnej obavy z útoku zo strany poškodeného... vôbec nezaoberali. Okresný a krajský súd sa zaoberali len otázkou, či bol sťažovateľ prvou osobou, ktorá fyzicky kontaktovala poškodených, hoci táto skutočnosť nie je nevyhnutnou pre naplnenie podmienok nutnej obrany, avšak žiadnym spôsobom neskúmali, či príčinou konania sťažovateľa nebol bezprostredne hroziaci útok na jeho fyzickú integritu zo strany poškodeného..., čo sťažovateľ od počiatku trestného konania tvrdil, a svoje rozhodnutia v tomto smere ani žiadnym spôsobom neodôvodnili. Najvyšší súd SR toto nedostatočné odôvodnenie nenapravil a podľa jeho názoru sa oba súdy dostatočne vysporiadali s argumentami sťažovateľa.“.

10. Sťažovateľ zastáva názor, že zo strany všeobecných súdov nepostačuje zaoberať sa „otázkou, či útok reálne nastal alebo nie, prípadne kto ako prvý fyzicky kontaktoval inú osobu, nakoľko táto skutočnosť nie je v tomto prípade rozhodujúca pre naplnenie podmienok nutnej obrany“. Podľa jeho názoru bolo nevyhnutým skúmať, „či existovala hrozba bezprostredného útoku“, keďže „od počiatku tvrdil, že zo strany poškodených existovala voči jeho osobe bezprostredná hrozba fyzického útoku, čo potvrdil... kamerový záznam“.

11. Podľa sťažovateľa všeobecné súdy mali povinnosť sa „jeho tvrdeniami a argumentami zaoberať vo svojich rozhodnutiach a ak aj mali za to, že táto bezprostredná hrozba útoku neexistovala, museli s tým sťažovateľa oboznámiť ako aj so skutočnosťami, z ktorých pri hodnotení nenaplnenia bezprostrednej hrozby útoku zo strany poškodených vychádzali. Nakoľko však túto svoju povinnosť nesplnili a konali arbitrárne, porušili tým právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR v intenciách práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré obsahuje odpoveď na každú otázku a argument, ktorý má z hľadiska výsledku konania rozhodujúci význam.“.

12. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd (znížený) vierohodnosť výpovede svedkyne, ktorá svedčila v jeho prospech, hodnotil arbitrárne a navyše to isté kritérium ako na výpoveď tejto svedkyne na výpovede poškodených neuplatnil.

13. Za svojvoľné sťažovateľ považoval aj všeobecnými súdmi vykonané hodnotenie znaleckého posudku popisujúceho obrazový záznam zachytávajúci udalosť, keď podľa jeho tvrdenia znalecký posudok „nesedí so samotným obsahom kamerového záznamu“ a sám súdny znalec vyvrátil tvrdenie uvedené v znaleckom posudku. „O absolútnu svojvôľu všeobecných súdov“ podľa sťažovateľa „išlo pri posúdení ťažkej ujmy zo strany sťažovateľa“ spôsobenej jednému z poškodených. Tvrdí, že „žiaden zo všeobecných súdov neuviedol akýkoľvek argument alebo odkaz na vykonaný dôkaz, ktorý by odôvodňoval rozhodnutie o vine sťažovateľa v súvislosti so spôsobením zranenia členku“ poškodeného, „a teda spôsobenia ťažkej ujmy na zdraví“.

14. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto nálezom vyslovil, že

„- uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Tdo 63/2017 zo dňa 13. 02. 2018 boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 To/137/2016 z 28. 02. 2017 boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- rozsudkom Okresného súdu Bratislava III. sp. zn. 3 T/288/2014 zo dňa 21. 6. 2016 boli porušené základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1. čl. 50 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 a čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

a

zrušil v plnom rozsahu uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Tdo 63/2017 zo dňa 13. 02. 2018, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3 To/137/2016 z 28. 02. 2017 ako aj rozsudok Okresného súdu Bratislava III. sp. zn. 3 T/288/2014 zo dňa 21. 6. 2016 a vrátil vec Okresnému súdu Bratislava III. na ďalšie konanie“.

15. Zároveň sťažovateľ požadoval priznať mu úhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom v sume 390,50 €.

II.

16. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

18. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

19. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

20. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

21. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, porušenie základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy a práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 288/2014 z 21. júna 2016, rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 137/2016 z 28. februára 2017 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 63/2017 z 13. februára 2018, ku ktorému malo dôjsť nesprávnym posúdením konania sťažovateľa vo veci konajúcimi všeobecnými súdmi, keď

toto nekvalifikovali ako nutnú obranu, ako aj svojvoľným hodnotením viacerých dôkazných prostriedkov a z nich vyplývajúcich dôkazov v neprospech sťažovateľa.

22. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

23. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

24. Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

25. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

26. Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

K namietanému porušeniu základných práv zaručených ústavou a práv zaručených dohovorom rozsudkom okresného súdu

27. Právomoc ústavného súdu vyplývajúca z čl. 127 ods. 1 ústavy je vo vzťahu k všeobecným súdom limitovaná princípom subsidiarity, podľa ktorého poskytuje ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Vo vzťahu k časti sťažnosti týkajúcej sa namietaného porušenia označených článkov ústavy a dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 288/2014 z 21. júna 2016 ústavný súd zistil existenciu procesnej prekážky uvedenej v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a síce nedostatok právomoci. Vo vzťahu k predmetnému rozsudku okresného súdu disponoval

sťažovateľ opravným prostriedkom (odvolaním), ktorý aj využil. Poskytnutie ochrany v danom prípade potenciálneho porušenia dotknutých článkov ústavy a dohovoru spadalo do právomoci nadriadeného súdu, teda krajského súdu, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd vzhľadom na uvedené sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu

28. V prvom rade ústavný súd považuje za potrebné na tomto mieste uviesť, že vo vzťahu k splneniu procesných podmienok prípustnosti sťažnosti smerujúcej proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu sp. zn. 3 To 137/2016 z 28. februára 2017 nepovažoval v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) sťažnosť v tejto časti za oneskorenú, pretože lehota na podanie sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu krajského súdu je v prípadoch odmietnutia dovolania dovolacím súdom považovaná za zachovanú (pozri rozsudok ESLP z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54 a tiež napr. I. ÚS 611/2014, I. ÚS 563/2014).

29. Podstata sťažnosti sťažovateľa spočíva v jeho tvrdení, že všeobecné súdy v predmetnej trestnej veci nesprávne posúdili trestnosť konania, ktoré bolo dôvodom jeho odsúdenia a ktoré on, na rozdiel od súdov, považoval za nutnú obranu. S tým viac alebo menej súviseli aj ďalšie námietky sťažovateľa o nesprávnom posúdení a vyhodnotení dôkazov vykonaných v tomto trestnom konaní, ktoré všeobecné súdy hodnotili výlučne v jeho neprospech. V neposlednom rade sťažovateľ namieta nedostatočnosť odôvodnenia meritórných rozhodnutí konajúcich súdov.

30. Ústavný súd v úvode tejto časti odôvodnenia poznamenáva, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I.

ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

31. Za protiústavné aj arbitrárne ústavný súd považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

32. Pri preskúvaní ústavnosti rozhodnutí vydaných vo všeobecnom súdnom systéme však ústavný súd nevykonáva dokazovanie, nepreukazuje skutkové okolnosti prípadu tak, ako všeobecný súd, lebo ústavný súd je súdom práva, a nie faktov. Ústavnému súdu v zmysle jeho ustálenej judikatúry zásadne neprislúcha hodnotiť ani prednesy či vyjadrenia fyzických osôb a právnických osôb, výsluchy strán, výsluchy svedkov, znalecké dokazovanie, predložené listiny a iné dôkazy, resp. ich dostatočnosť pre rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej. Takýto postup ústavného súdu by bol nielen v príkrom rozpore s právomocami ústavného súdu, ale popieral by základné zásady ústnosti a bezprostrednosti súdneho konania (III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Pokiaľ všeobecné súdy ústavné garancie vyplývajúce najmä z čl. 46 až čl. 50 ústavy rešpektujú, ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenia dôkazov všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s hodnotením sám nestotožňoval (II. ÚS 593/2011).

33. V súlade so svojou ustálenou judikatúrou ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom

ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07, I. ÚS 380/2011).

34. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných účastníkom (stranou) konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

35. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 137/2016 z 28. februára 2017, z odôvodnenia ktorého vyplývajú vo vzťahu k tejto časti sťažnosti sťažovateľa nasledujúce relevantné skutočnosti:

«Čo sa týka odvolacích námietok vyplývajúcich z dôvodov odvolania doručených k napadnutému rozsudku dňa 08. 12. 2016, podľa ktorých sa súd s obranou obžalovaného vôbec nezaoberal a nerozvedol ani úvahy a odkazy na vykonané dôkazy, ktoré by vyvracali argumenty ohľadom posúdenia konania obžalovaného ako konania v nutnej obrane, konajúci senát nemôže akceptovať tieto obhajobné úvahy, pretože podstata nutnej obrany spočíva v odvracaní priamo hroziaceho alebo trvajúceho protiprávneho útoku človeka napr. aj na fyzickú integritu osoby. Podľa verzie, ktorú ponúka obžalovaný, jeho konanie bolo výlučne obranným konaním proti atakom poškodených. Tomuto záveru však v prejednávanej veci nezodpovedajú vykonané dôkazy. Obžalovaný zotrúvajúc na postoji, že voči útokom poškodených sa bránil len ich odsotením resp. zhodením na zem nemajúc žiaden úmysel ich biť, je v otázke popisu incidentu osamotený, jeho tvrdenia sú podporované len výpoveďou priateľky..., ktorej vyjadrenia sú však v rozpore s ďalšími dôkazmi (s výpoveďami poškodených a s kamerovým záznamom), pričom je nutné prihliadnúť na skutočnosť, že sa jedná o svedkyňu, ktorá je priateľkou obžalovaného, čím je do určitej miery znížená jej

vierohodnosť a z jej výpovede je možné zistiť zjavnú snahu napomôcť obžalovanému s cieľom zmierniť jeho trestnú zodpovednosť. Práve naopak proti jeho tvrdeniam však stoja výpovede oboch poškodených, ktoré sú súladné aj so závermi oboch vypracovaných znaleckých posudkov.

Totíž od počiatku obaja poškodení tvrdia, že ako prvý fyzicky útok začal obžalovaný, ktorý po predchádzajúcom verbálnom konflikte, po tom ako poškodený... (oblečený v bielej bunde) pristúpil k obžalovanému, tento obratom zaútočil päšťou, ktorá skutočnosť je preukázaná aj z kamerového záznamu a aj z posudku znalca [REDAKOVANÉ], kedy v čase o 16:34:19 sa osoby (obžalovaný a obaja poškodení) rozchádzajú, muž v šedom dopredu (obžalovaný bol oblečený v šedom oblečení) muži v bielom (poškodený...) a v tmavom (poškodený...), dozadu, pričom v čase o 16:34:20 muž v bielom... sa prudko otáča a kráča smerom dopredu (k obžalovanému) a o 16:34:21 dochádza k fyzickému kontaktu a muž v šedom (obžalovaný) udiera muža v bielom... V danom okamihu tieto dôkazy rozhodne vyvracajú tvrdenia obžalovaného, že on bol zo strany poškodených napadnutý ako prvý a to úderom smerovaným do tváre a zároveň nie je týmto dôkazom potvrdená jeho výpoveď, že bol udieraný aj druhým mužom, tak ako tvrdil na hlavnom pojednávaní na čl. 210.

Práve naopak výpoveď oboch poškodených je podporovaná predovšetkým kamerovým záznamom a v nadväznosti na tento aj znaleckými posudkami [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], podľa ktorého zranenia poškodeného [REDAKOVANÉ] ... vykazujú znaky toho, že vznikli násilným konaním inej osoby a poranenia poškodeného [REDAKOVANÉ] vykazovali takéto znaky len v tej časti, ktorá sa týkala poranenia tváre. Dôležitým je však vyjadrenie znalca, že ani u jedného z poškodených neboli zistené žiadne poranenia na rukách a predlaktiach, ktoré by mohli svedčiť skutočnosti, že pred úderom do tváre sa aspoň pasívne a reflexne bránili alebo chránili.

Teda inak povedané, ak by bola pravda to čo tvrdí obžalovaný, že poškodený [REDAKOVANÉ] zaútočil ako prvý, ktoré tvrdenie nie je podložené dôkazmi, tak potom vyššie naznačené vyjadrenie znalca, nemôže byť pravdivé, ale znalec aj na hlavnom pojednávaní tieto závery zopakoval a zotrval na konštatovaní, že tzv. obranné zranenia u poškodených neboli zistené a zaznamenané, z čoho možno vyvodit', že ani jeden z poškodených nielenže fyzický atak nezačal, ale na takéto možné správanie obžalovaného poškodení neboli ani pripravení a v podstate obžalovaný využil „moment prekvapenia“ a zaútočil na poškodených spôsobom popísaným v obžalobe, ktorý je zaznamenaný kamerovým

záznamom, ktorým konaním im spôsobil poranenia popísané v lekárskejších správach a v znaleckom posudku.

Na verejnom zasadnutí obhajca tiež uvádzal výhrady ku kamerovému záznamu a v nadväznosti aj k príslušnému posudku v tom, že v čase 16:34:31, kedy muži v tmavom a v bielom (obaja poškodení) ležia na zemi a muž v šedom (obžalovaný) do nich kope, pričom argumentoval tým, že vôbec nie je preukázané, že obžalovaný kope práve do poškodených, krajský súd uvádza, že z kamerového záznamu je viditeľné, že obžalovaný skutočne kope, aj keď nie je jednoznačne zreteľné, že kope práve do poškodených, je nutné znovu pripomenúť znalecký posudok ohľadne zranení poškodených, v ktorom znalec konštatoval v odpovedi na otázku č. 5... nasledovné: „Uvedené tupé násilie, ktoré pôsobilo na telá oboch poškodených spredu a sprava a smerovalo sprava doľava, bolo v oboch prípadoch strednej intenzity pretože vyvolalo prelomenie nielen krehkých nosových kostí ale u poškodeného [REDAKOVANÉ] aj prelomenie jarmového oblúka s vpáčením úlomkov. Uvedeným vonkajším a vnútorným prejavom popísaného násilia zodpovedajú v súdnoznaleckej praxi následky takých úrazov, ktoré vznikajú pôsobením úderov pästí, lakťa alebo kopom nohou v mäkkej obuvi na uvedenú oblasť tela.“ t. j. u poškodených boli zistené poranenia, ktoré mohli vzniknúť pôsobením úderov pästí, lakťa, alebo kopom nohou v mäkkej obuvi na danú oblasť tela. Teda na podklade uvedeného nemožno akceptovať tvrdenie, že síce je kamerovým záznamom zachytené, že obžalovaný kopal, ale nebolo preukázané, že kopal práve do poškodených, nakoľko podľa záverov znaleckého posudku [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nie je vylúčené, že zranenia poškodených mohli vzniknúť aj kopom nohou v mäkkej obuvi, ktoré skutočnosti nasvedčujú pravdivosti tvrdení a popisu incidentu poškodenými a vo výraznej miere spochybňujú a znižujú obranné tvrdenia obžalovaného.

Záverom je tiež k uvedenému možné konštatovať, že odvolací súd nezaznamenal také významné rozpory vo výpovediach poškodených ako to naznačuje obhajoba. Ak obhajoba dáva do pozornosti popis udalostí predchádzajúcich zastaveniu vozidiel a samotnému incidentu (spôsob jazdy oboch vozidiel po Seneckej ceste, ktorý obžalovaný popisuje inak ako obaja poškodení) je nutné uviesť, že sa jedná o tvrdenie proti tvrdeniu a až po zastavení oboch vozidiel je k dispozícii kamerový záznam zachytávajúci priebeh incidentu, a tento potvrdzuje verziu jeho priebehu tak ako to v zhode popisujú obaja poškodení.

V nadväznosti na rozobraté, na margo obhajcom konštatovaných vážnych rozporov vo výpovediach poškodených navzájom, sa žiada dodať, že ani vo veci konajúci senát nadriadeného súdu vo vzťahu k obom poškodeným nezistil žiadne skutočnosti a ani okolnosti, ktoré by spochybňovali vierohodnosť ich výpovedí, ak sa aj v menej podstatných detailoch odlišujú, je treba prihliadnuť na fakt, že poškodený [REDAKOVANÉ] po údere zo strany obžalovaného, spadol na zem a bol aj v bezvedomí.»

36. Ako z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, krajský súd skonštatoval, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, o ktoré dôkazy oprel skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri hodnotení vykonaných dôkazov. Odvolací súd dospel vzhľadom na konkrétnu dôkaznú situáciu k spoľahlivému záveru o spáchaní trestného činu sťažovateľom, a to predovšetkým vyhodnotením v predmetnom trestnom konaní vykonaných dôkazov jednotlivo, ako aj v ich súhrne. Druhostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dal jednoznačné odpovede na všetky relevantné právne, ako aj skutkové otázky nevyhnuté pre posúdenie viny sťažovateľa a uloženie mu primeraného trestu. Odôvodnenie jeho rozhodnutia pritom nevykazuje žiadne vnútorné rozpory.

37. Krajský súd uviedol, prečo nebolo možné konanie sťažovateľa posúdiť ako nutnú obranu a čo je z hľadiska dodržania ústavnoprávnych princípov podstatným. Svoj právny názor adekvátne odôvodnil, poukazujúc pritom na dôkazy vykonané v danom trestnom konaní, ktoré vyzneli tak v prospech sťažovateľa (výsluch svedkyne – priateľky sťažovateľa), ako aj v jeho neprospech (výpovede poškodených, obrazový záznam, znalecké posudky). Pokiaľ odvolací súd považoval vierohodnosť výpovede svedkyne (priateľky sťažovateľa) za zníženú, uviedol, prečo ju tak vnímal (zjavná snaha napomôcť sťažovateľovi s cieľom zmierniť jeho trestnú zodpovednosť). Rovnako presvedčivo súd druhého stupňa, znovu opierajúc sa o vykonané dôkazy a ich racionálne hodnotenie, vyvrátil tvrdenie samotného sťažovateľa, že voči útokom poškodených sa bránil len ich odsotením, resp. zhodením na zem, nemajúc žiaden úmysel ich biť. Hodnoverne sa krajský súd vysporiadal aj s otázkou „kopania“ sťažovateľa do poškodených, ktoré on spochybňoval, a to vyhodnotením nielen záznamu z kamery, ale aj ďalšieho dôkazu – znaleckého posudku, ktoré vo vzájomnom súhrne dávali zmysluplnú odpoveď na pochybnosti sťažovateľa. Napokon z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že konajúci krajský súd

neopomenul venovať sa aj otázke sťažovateľom tvrdených vážnych rozporov vo výpovediach poškodených, ktoré však nezistil. Ústavný súd znovu pripomína, že nie je súdom skutkovým, preto ak sťažovateľ napríklad tvrdí, že *«V tejto súvislosti sa vyjadril Krajský súd v Bratislave tak, že nezistil u poškodených významné rozpory v ich výpovediach a kamerový záznam zachytávajúci priebeh incidentu „potvrďuje verziu jeho priebehu tak ako to v zhode popisujú obaja poškodení“*. Už toto samotné tvrdenie je arbitrárne a v rozpore s vykonaným dokazovaním, nakoľko kamerový záznam preukázal naopak nepravdivosť niektorých tvrdení poškodených.», potom je potrebné uviesť, že pre overenie tohto tvrdenia sťažovateľa by musel ústavný súd vykonať tento dôkaz, čo mu však, ako to už bolo uvedené, neprináleží. Úloha ústavného súdu v tomto prípade spočíva v zisťovaní a zistení, či všeobecným súdom vyvodený právny záver nie je v extrémnom nesúlade s jeho skutkovými zisteniami.

38. Podľa názoru ústavného súdu v predmetnej trestnej veci jednoznačne nejde o zjavný alebo extrémny rozpor právnych záverov s vykonanými skutkovými zisteniami, ale o priklonenie sa súdov k určitým možným právnym záverom na základe skutkových zistení.

39. Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 To 137/2016 z 28. februára 2017 za ústavne súladný. Postupom všeobecných súdov zúčastnených na rozhodovaní v predmetnej veci (teda aj krajského súdu) sa podľa ústavného súdu podarilo odstrániť akékoľvek pochybnosti o spáchaní skutku sťažovateľom a jeho trestnej zodpovednosti zaň, a to zhodnotením dôkazov a po starostlivom, objektívnom a nestrannom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne. Podľa názoru ústavného súdu rozsudok krajského súdu nie je poznačený takými nedostatkami odôvodnenia, ktoré by odôvodňovali vyslovenie záveru o jeho arbitrárnosti. Sťažovateľ v sťažnosti neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by boli schopné spochybníť správnosť a ústavnosť rozsudku krajského súdu. Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09).

40. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a označeným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 137/2016 z 28. februára 2017 absentuje akákoľvek príčinná súvislosť, čo bolo dôvodom na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu

41. Pokiaľ ide namietané porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 63/2017 z 13. februára 2018, ktorým bolo podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté dovolanie sťažovateľa podané proti rozhodnutiu súdu druhého stupňa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku, ústavný súd pristúpil k jeho preskúmaniu na základe rovnakých kritérií, ako pri preskúmaní druhostupňového rozhodnutia.

42. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd okrem iného uviedol:

„Z obsahu podaného dovolania vyplýva, že podstata väčšiny námietok obvineného spočíva v tom, že nimi spochybňuje hodnotenie jednotlivých dôkazov a v nadväznosti na to skutkové závery okresného a krajského súdu, pričom Najvyššiemu súdu v súlade s doposiaľ uplatnenou obhajobou predkladá vlastnú verziu skutkového deja vychádzajúcu z odchylného hodnotenia vykonaných dôkazov. Naplnenie označených dovolacích dôvodov vidí aj v porušení práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré vyvstáva zo skutočnosti, že súdy sa nezaoberali správaním sa poškodeného pred samotným fyzickým konfliktom s obvineným a rovnako neposúdením nutnej obrany podľa § 25 ods. 1, 2 a 3 Tr. zák...“

43. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd uviedol, že *„K naplneniu dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dochádza porušením práva na obhajobu zásadným spôsobom. Najvyšší súd uvádza, že vo všeobecnosti možno právo na obhajobu chápať ako vytvorenie podmienok na plné*

uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého práva na obhajobu. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky sa premietlo do viacerých ustanovení Trestného poriadku, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva na obhajobu obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví v postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod. Zásadným porušením práva na obhajobu sa preto rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, teda ak po celé konanie, alebo určitú časť konania obvinený obhajcu nemá, hoci ho mal mať.

Z obvineným uvádzaných skutočností Najvyšší súd nezistil, že by v danom prípade došlo k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom a poukazuje aj na to, že prvostupňový ako aj odvolací súd v odôvodnení svojich rozhodnutí podrobne uviedli, ktoré skutočnosti vzali za dokázané, o ktoré dôkazy opreli svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa správali pri ich hodnotení. Z ich odôvodnení je zároveň zrejmé, ako sa vyrovnali s obhajobou obvineného. Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového a druhostupňového súdu pritom nemožno posudzovať izolovane, keďže z hľadiska predmetu tvoria jeden celok (primerane pozri napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 1. júna 2016, sp. zn. I. US 336/2016). Preto pokiaľ sú odvolacie námietky iba opakovaním v predchádzajúcom konaní už uplatnenej obhajoby, s ktorou sa súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí náležite vysporiadal, postačí ak odvolací odkáže na vecne správne dôvody napadnutého rozhodnutia. Preto je námietka obvineného o neodôvodnenosti rozhodnutí v tomto konaní irelevantná.“.

44. Sťažovateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd vyhodnotil takto: «Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

K uvedenému dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania

nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenú v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Nie je preto prípustné právne účinne namietat', že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne, ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom hodnotiaceho procesu súdov prvého a druhého stupňa. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

V prípade námietok obvineného uvádzané v dovolaní, tieto sú nepochybne skutkové, ktoré vecne nezodpovedajú nielen obvineným označenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ale ani žiadnemu z ďalších dôvodov dovolania uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia. Námietky skutkovej povahy sú totiž uplatniteľné iba v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., kedy je osobou oprávnenou na podanie dovolania výlučne minister spravodlivosti. Dovolací súd sa preto týmito skutkovými námietkami obvineného nezaoberal (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 14/2015).

Z hľadiska možnosti posudzovania podmienok nutnej obrany alebo putatívnej obrany ako okolností vylučujúcich protiprávnosť činu treba uviesť, že zistený skutok by musel obsahovať skutkové okolnosti svedčiacie na možnosť konania obvineného v nutnej obrane alebo v putatívnej obrane. Za tejto situácie by bol dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. naplnený vtedy, ak by také okolnosti boli nesprávne právne vyhodnotené, t. j. ako nespĺňajúce kritériá uvedené v § 25 Tr. zák., hoci v skutočnosti by ich spĺňali (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014).

Tak ako je ustálený skutok vo výrokovej časti prvostupňového rozsudku ako aj odvolacieho rozsudku však nedáva žiadnu možnosť uvažovať o konaní obvineného ako o konaní v nutnej obrane v zmysle ust. § 25 ods. 1, 2 a 3 Tr. zák.. Zistený skutok obvineného bol v súlade so zákonom správne právne posúdený ako pokračovací prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. spáchaného v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a v bode 2/ skutkovej vety podľa § 156 ods. 1, 3 písm. c) Tr. zák.. Námietka obvineného spočívajúca v neodôvodnení rozhodnutia, v čom mala spočívať ťažká ujma na zdraví poškodeného [REDAKOVANÉ] je rovnako námietkou skutkovou, ktorou sa Najvyšší súd ako dovolací súd nezaoberal.»

45. Z obsahu sťažnosti podanej ústavnému súdu vyplýva, že sťažovateľ rozhodnutie najvyššieho súdu napáda predovšetkým z dôvodu, že dovolací súd „nenapravil“ alebo „schválil“ rozhodnutia a v podstate aj postupy súdov nižších stupňov.

46. Ústavný súd poznamenáva, že z hľadiska požadovanej ochrany základným právam sťažovateľa je dôležitou tá skutočnosť, či dovolací súd ním zvolený postup a konečné rozhodnutie v danej trestnej veci v rámci obsahu svojho rozhodnutia zodpovedajúco odôvodnil. Úloha ústavného súdu totiž v tomto prípade nespočíva v skúmaní a rezultáte, či sa najvyšší súd mal argumentáciou sťažovateľa prednesenou v dovolaní vecne zaoberať alebo nie, ale v posúdení, či dovolacím súdom prijatý verdikt a jeho vyhláseniu predchádzajúci postup nie je arbitrárny (svojvoľný) a či je adekvátne zdôvodnený. Inak povedané, ak najvyšší súd rozhodol tak, ako mu to príslušné zákonné ustanovenie umožňovalo a svoje rozhodnutie (a teda aj postup) dostatočne presvedčivo odôvodnil, ústavný súd nemôže do takéhoto rozhodnutia alebo postupu všeobecného súdu vstupovať svojou právomocou.

47. Dovolací súd v tomto smere svoj postup a rozhodnutie odôvodnil poukazom na konkrétne zákonné ustanovenia [§ 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku], ktorých použitie v danej veci v podstate zdefinoval sťažovateľ (podaním dovolania z týchto dôvodov) a ktorými bol dovolací súd viazaný. Tieto ustanovenia najvyšší súd interpretoval a v konečnom dôsledku aplikoval na vec sťažovateľa tak, že z ich hľadiska námietky sťažovateľa preskúmal a vyhodnotil.

48. Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd na podklade formulovanej interpretácie relevantnej právnej úpravy sťažovateľovi jasne a dostatočne vysvetlil, že ním prezentovaná argumentácia obsiahnutá v podanom dovolaní jednak neumožňovala vysloviť porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, a jednak, že predstavuje výhrady ku skutkovým záverom konajúcich súdov, ktoré nie je dovolací súd ako mimoriadna opravná inštancia oprávnený prehodnocovať a meniť. Uvedené predstavuje jasnú a zreteľnú odpoveď na ťažiskové argumenty sťažovateľa. Konštatovanie o potrebe odmietnutia jeho dovolania bolo založené na racionálnom, náležitom, a teda ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel, zmysel ani podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania. Závery najvyššieho súdu obsiahnuté v napadnutom uznesení je potrebné považovať za výraz jeho autonómneho rozhodovania v konaní o dovolaní.

49. Ústavný súd tak považuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu za dostatočné, nevybočujúce z limitov čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

50. Vzhľadom na uvedené ústavný súd posúdil námietky sťažovateľa v tejto časti sťažnosti ako zjavne neopodstatnené a ako také ich podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 50 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 2 dohovoru

51. Ústavný súd z obsahu sťažnosti ale ani z obsahu namietaných rozhodnutí všeobecných súdov nezistil, aby tieto v okolnostiach daného prípadu prejedikovali rozhodnutie vo veci samej, a tak prelomili zásadu prezumpcie neviny sťažovateľa, podľa ktorej každý, proti komu sa vedie trestné konanie, sa považuje za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu (obdobne III. ÚS 1/2011).

52. Princíp prezumpcie neviny je porušený najmä akýmkoľvek súdnym rozhodnutím, ktoré vyjadruje presvedčenie, že určitá osoba je vinná z trestného činu bez toho, aby jej vina bola preukázaná zákonným spôsobom. Za porušenie princípu prezumpcie neviny treba

považovať, ak súd dáva verejne najavo, že zastáva názor, že osoba je páchatelom a považuje ho za vopred odsúdeného (III. ÚS 410/08).

53. Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že prezumpcia nevinoty je jedným zo základov spravodlivého trestného konania a že k jej porušeniu dôjde, ak výroky príslušnej úradnej osoby, ktoré sa týkajú osoby obvinenej z trestného činu, odrážajú alebo vyjadrujú názor, že je vinná, a to ešte pred tým, ako bola jej vina preukázaná v súlade so zákonom (pozri rozsudok *Daktaras v. Litva* z 10. 10. 2000).

54. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd aj v tejto časti považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, a to už na prvý pohľad, keďže k porušeniu tohto základného práva podľa čl. 50 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 2 dohovoru) dochádza pri prezumovaní viny v priebehu trestného konania v období pred vydaním konečného rozhodnutia o vine. V danej veci boli sťažovateľom napadnuté konečné rozhodnutia v merite veci, t. j. rozhodnutia, ktorými bola vina sťažovateľa vyslovená. Zjavne teda nedošlo a ani nemohlo dôjsť k naplneniu podmienok pre vyslovenie porušenia základného práva ustanoveného týmito článkami ústavy a dohovoru či už rozhodnutím krajského súdu alebo najvyššieho súdu.

55. Uvedené bolo dôvodom pre odmietnutie sťažnosti aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu

56. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy rozhodnutím najvyššieho súdu, ústavný súd poukazuje na to, že čl. 1 ods. 1 ústavy patrí medzi základné interpretačné pravidlá tvorby a aplikácie právneho poriadku Slovenskej republiky vyjadrujúce princíp právneho štátu. Tieto základné, resp. všeobecné pravidlá a zásady nemajú charakter samostatne uplatňovaného práva. Ich porušenie možno namietat len súčasne s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd zaručených ústavou (resp. medzinárodnou zmluvou). Keďže v posudzovanej veci nebolo zistené porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 ústavy ani práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru

postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní, nemohlo dôjsť ani k porušeniu tohto základného interpretačného, resp. aplikačného pravidla. Sťažnosť sťažovateľa preto aj v tejto jej časti ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

57. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími jeho požiadavkami uvedenými v jej petite, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti v časti požadovaného vyslovenia porušenia základných práv alebo slobôd (čl. 127 ods. 2 ústavy), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2018